

Králova třetí žena

The background of the cover is a painting in a style reminiscent of the 'Masters of the Middle Ages'. It depicts a vast, ancient landscape with two colossal, winged guardian statues (telamones) flanking a central archway. The statues have bearded faces and are adorned with intricate patterns. In the foreground, a lone figure in a long, dark, flowing robe stands on a rocky outcrop, looking towards the archway. The ground is uneven and rocky, with some water or a shallow stream in the lower part of the scene. The overall color palette is dominated by warm, earthy tones like ochre, brown, and muted reds, with a soft, hazy atmosphere.

HISTORICKÝ
ROMÁN

Jindřiška
Kracíková

Králova třetí žena

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Jindřiška Kracíková

Králova třetí žena – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

© Albatros Media a.s.

Text © Jindřiška Kracíková, 2019

Illustrations © Cyril Gaja, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-264-2816-9

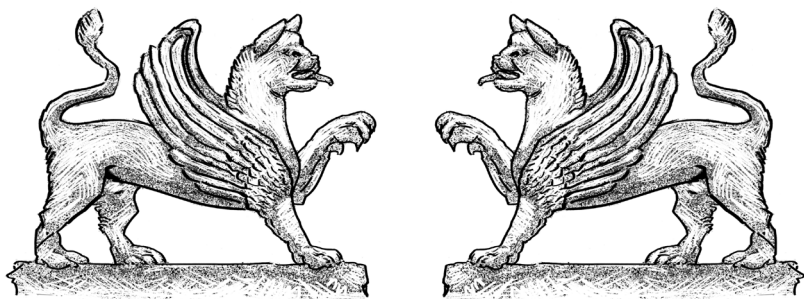
ISBN e-knihy 978-80-264-2929-6 (1. zveřejnění, 2019)

Jindřiška Kracíková

Králova třetí žena

HISTORICKÝ ROMÁN

CPress

Uruk

„Pojď se mnou,“ vyzvala ji stará Šamchat. „Chce s tebou mluvit Paní.“ Bintaja pomalu zvedla tvář od bylin rozprostřených na rohoži. Byla tak pohroužená do svých myšlenek, že se Šamchat zprvu zdálo, že ji nevnímá a nerozumí. „Pojď se mnou,“ zopakovala netrpělivě stařena.

Dívka odložila svazek, který právě držela, na kupičku s bylinami proti nemocem krve a mlčky se vydala se Šamchat z tmavé voňavé sušírny cestou kolem bílého chrámu Eanna, jenž se nad nimi vzešeňně tyčil a dosahoval až do nebe. Brzy prošly branou na malé nádvoří, kde se nacházel dům, v němž přebývala Paní.

Ninšubura stála uprostřed světlé vstupní místnosti čtvercového půdorysu, jejíž stěny byly obloženy cedrovým dřevem vyřezaným do drobných rostlinných ornamentů, a rovnala na tepané stříbrné podnosy chlebové placky. Byla oděná v bílém lněném rouchu, vysoká a štíhlá, s ušlechtilou oválnou tváří, lemovanou hustými černými kadeřemi. Její nebývalá krása ozařovala prostor naplněný posvátným klidem. Brzy dokončila svou práci, poslala Šamchat pryč a pokynula Bintaje, aby ji následovala. Vyšly ven a zamířily k cihlovému schodišti vedoucímu na ochoz široké hradby chrámového okrsku. Stoupaly vzhůru a mlčely. Bylo to zvláštní výmluvné ticho. Bintaje se rozbušilo srdce. Hleděla němě s hradby na mocný tok kanálu Engilua, přivádějící do Uruku vodu z posvátného Eufratu, a jemný vánek jí do uší šeptal cosi, co znělo jako *šarru illakam*, král přichází. Paní obrátila

svou půvabnou tvář k Bintaje a zadívala se jí dlouze do očí. „Nastal čas, dcero,“ pravila vážně.

„Za koho? A kdy?“ vyhrkla Bintaja, jež si s hrůzou uvědomila, kolik zoufalství zaznělo v její otázce.

„Za krále Gebalu, o příštím novoluní.“

„Tak brzy? Jaký je? A... a kde je vůbec Gebal?“

Ninšubuře se po tváři mihl lehký úsměv: „Král Jakinel je asi třicetiletý. Netuším, jaký je. Rada Uruku rozhodla, že mu nabídne tebe, a on to přijal. Pocestuješ daleko, až k velkému moři na západě.“

V Bintaje se všechno sevřelo. Nedokázala si představit, že bude žít vzdálená od chrámu, od domova, od všeho, s čím se cítila být pevně spjata. „A kolikátá žena budu?“ zajímala se a oči jí zvlhly slzami.

„Třetí. A nyní dost otázek, osud je daný. Vrať se ke své práci.“ Ninšubuřin hlas zněl odtažitě a chladně. Paní se od Bintaji odvrátila a zahleděla se daleko za hradby chrámového okrsku k paláci místo-držícího. Její tvář měla nepřítomný výraz, jaký od Bintaji očekával, že ji zanechá o samotě a tiše se vytratí. Bintaja sklonila tvář staženou náhlou sklíčeností. Vydala se neslyšně ke schodišti, a zatímco je sbíhala, ptala se sama sebe: Jakinel, Jakinel... Budu se mu líbit? Bude se líbit on mně? Jak spolu budeme mluvit? Budeme spolu vůbec mluvit? Bude ke mně laskavý? Ano, jistě, celé dětství mě připravovali na to, že se stanu ženou některého z velmožů, že nezůstanu v chrámu a nestanu se poselkyní Inanniných zpráv a dobrou rádkyní Ninšuburou, nebudu ani sloužit bohům a prosit je za déšť, úrodu a plodnost lidí i zvíře, ani nebudu pomáhat od neduhů těm, kteří přijdou o pomoc požádat... Spěšně se vracela do sušírny a její mysl se utápěla v moři otázek přeskakujících bez odpovědi jedna k druhé. Rostla v ní úzkost. Úzkost z čeho? Věděla, že je to nejistota. Chrám byl pro ni celý svět, bezpečí uvnitř velkého města za vysokými hradbami, z něž ji mohl dostat jen otcův rozkaz. A to se právě stalo. Vběhla do malé branky, aby se co nejrychleji vrátila k bylinám. Přála si být sama.

Přichvátla kolem chrámu ponořená do svého niterného chaosu a ani si nevšimla, že zkřížila cestu písaři, který byl zabraný do četby ne-smírně zajímavého textu, jež našel v archivu.

„Dávej pozor, ženská!“ vyštěkl na ni podrážděně Sutu, když do něj vrazila. Pohlédl jí do tváře a jeho hněv vystřídala starost: „Co se děje, Bintajo?“

„Rada rozhodla,“ řekla, jako by písař měl vědět, o čem je řeč.

Sutu na ni nechápavě zíral: „Co rozhodla? O čem to mluvíš?“

„Že mě vymění za stádo koz,“ vyhrkla bezděčně.

„A odkud ty kozy přiznou?“ pochopil a zvědavě si ji prohlížel.

„Z Gebalu. Ty víš, kde to je?“ pozdvihla k němu usazené oči, které si otřela hřbetem ruky.

„Jistěže vím. Vyrábějí tam nejlepší papyrus na světě. Jdu s tebou!“ zvolal skoro nadšeně.

Bintaja se usmála. Celý Sutu! Kdyby to nebyl papyrus, řekne, že tam hnětou nejlepší tabulky či tam roste nejlepší rákos na pisátka nebo že mají velký pozoruhodný archiv anebo ještě lépe, že tam žije ten či onen slavný učenec, o němž v životě neslyšela, a proto rozhodně musí odcestovat s ní.

„Proč se tam musím provdat zrovna já?“ povzdychla si rozhořčeně.

Sutu její otázku obrátil: „A proč ne ty?“

„Chceš říci, že nejsem tak mladá, aby o mě stál nějaký mocný vládce, ale ani tak stará, aby mě nemohli ještě vyměnit za velké bohatství někoho zdaleka?“

„Mýlíš se, drahá přítelkyně. Za mocného vládce tě nemohou provdat, protože nepocházíš z mocného města. Lesk Uruku dávnou pokrýl prach. To jenom my si tu myslíme, jak jsme vznešení a že se nám svět musí pro starobylost klanět. Kdybys byla dcera chetitského krále, provdáš se třeba do Egypta nebo do Babylonu. Ale z Uruku? Myslím, že Gebal odpovídá naší situaci. Gebal je dobrý.“

„Protože tam mají papyrus,“ ušklíbla se.

„Ne, protože tam budeš královnou a neskončíš jako Šamchat, která tu nakonec vylévá velekněžkám nočníky. A přitom bylinám rozumí ze všech nejlíp a polovina Uručanek by bez ní neporodila.“

„Ale co když je ten král nějaký... divný?“

„Tam vládne ten..., jak on se jmenuje... Jakinel, ne?“ doloval z paměti Sutu. Bintaja překvapeně přikývla. „Když si vzpomenu,“ pokračoval se zasněným výrazem Sutu, „co rada asi před rokem projednávala, jak diskutovali, kam tě provdají a tak, musím konstatovat, že jsi vyhrála to nejlepší, co bylo v nabídce.“

„Tys u toho byl a nic jsi mi neřekl?!“ vyjela na něj našťavaně a zaťatou pěstí spíše než udeřila, ťukla písaře do ramene.

„Nebudu tě přece strašit rok dopředu,“ odvětil věčně.

„Tak co o něm víš?“ zlobila se dál.

„Docela mladý, bohatý, má rozsáhlý archiv. Jeho první žena je Egyptánka a druhá Chetitka, takže to bude asi plné příběhů z jejich zemí, což bude velmi zajímavé k prozkoumání. Nu, je to naprosto skvělé!“

„A dál?“ ptala se netrpělivě.

„V životě jsem ho neviděl, takže dál už nic,“ odpověděl suše.

„To jsi celý ty! Nic pořádného nevíš, nejdůležitější je, že má archiv!“ durdila se.

„Nu dobrá, říká se, že je to fešák,“ dodal Sutu pohotově.

„Opravdu?“ zeptala se se zaujetím, jež Sutua zaskočilo.

„Ne. Ale chci se podívat do Gebalu, takže by sis ho měla vzít.“ Sutu se smál a jeho veselost přeskočila na Bintaju jako jiskra. Navíc vědomí, že odsud neodejde sama, jí vracelo do srdce klid, jako když do poháru nalévá vodu ze džbánu.

„Jsem ráda, že půjdeš se mnou,“ řekla nakonec až nečekaně vážně a položila Sutuovi ruku na srdce. Sutu ji stiskl ve své a vroucně políbil: „Vždycky budu s tebou, přísahám. Kam půjdeš ty, půjdu já. Vždyť to víš.“

Bintaje přelétl přes tvář vděčný výraz. Sklopila hlavu, něžně vymanila ruku ze Sutuovy a kvapně se vrátila do sušírny, aby dokončila svou práci.

Té noci usínala těžce, i vzduch jí připadal horký a dusný, ačkoliv urucké noci bývaly chladné. Když se jí konečně zmocnil spánek, zdálo se jí, že stojí na kraji Inanniny zahrady u mohutných cypřišů. Obloha byla tmavá, ale svítání nemohlo být daleko. Noční temnota se pomalu probarvovala rudozlatou září. Přicházel úsvit. Sotva se slunce vyhouplo na obzor, pozdvihla k němu ruce a zazpívala: Utu, slunce jasné, rozprostíráš náruč svou, v ní život se smrtí ruku v ruce jdou. Vidím tě, sladká Inanno, jdu za tebou, kéž naleznu milost tvou. Vtom zjistila, že stojí v ovčíně. Viděla cizí nohy, které jí procházely a kopaly do máselnic. Pak se vzňal oheň a vše pohltit. Bintaja procitla úlekem. Snu nerozuměla a snad ani rozumět nechtěla, protože pokud byl neblahý a jeho výklad by se dotkl jejího srdce, stal by se osud nezvratným.

Od té noci zůstávala Bintajina mysl neklidná a její nechuť ke všemu, co se v chrámu dělo, se zvětšovala. Toužila, aby se stalo něco, co by způsobilo, že z plánovaného sňatku sejde. Vždyť do novoluní zbývalo jen čtrnáct dní.

Čas Bintajiny svobody se překulil rychlostí mrknutí oka. Nadešla poslední noc tam, kde se narodila a dospěla. Zítra už bude spát v otcovském paláci a pak, pak odjede s kýmisi kamsi do neznáma, s kýmisi, kdo bude mít právo na její tělo i duši. Seděla na lůžku ve svém pokoji s koleny pod bradou a očima zabodnutýma kousek před sebe. Nevnímala, co dělá její mladá přítelkyně Šídúrí, kterou k ní Ninšubura dočasně nastěhovala a s níž byla dříve schopná propovídat celou noc a celý den – a ještě to bylo málo. Bintaja byla skleslá. Hlavou se jí honily stále tytéž myšlenky navozující pocity plné zoufalství

a beznaděje. Měla vztek, že se jí přes veškeré vynaložené úsilí nepodařilo Gebalana zahlédnout. Jakmile na to pomyslela, objevil se obraz cizákova nenáviděného stáda, v němž se skrývala cena za ni a jež se popásalo na loukách před uruckými hradbami. To její podráždění zdvojnásobilo. Honem si proto představila, jaké by to bylo, kdyby stádo zničehonic zmizelo a bohové tak dali jasně najevo, že Bintajinu hodnotu nelze přepočítat na dobytek. Na rtech se jí mihl jemný úsměv. Vzápětí ji přepadla beznaděj. Myslela na nácvik svatebního rituálu, očistu a posvátné zpěvy. Stísněnost se začala stupňovat stejně jako znechucení při představě, že se jí bude dotýkat někdo cizí a bůhví jaký, bez patričné úcty, jakou si coby dcera místodržícího Uruku a kněžky bohyně Inanny zasluhuje. Kolikrát jen chtěla za těch čtrnáct dní utéct! Žel Ninšubura do ní viděla jako do hubené kozy nevhodné k oběti, takže jí Šídúří nejen dělala společnost, ale hlavně ji hlídala. Bintaja se zachvěla nelibostí, několikrát zamrkala, protože ji od úporného civění začaly pálit oči, a jala se spanilou Šídúří pozorovat. Její pohyby byly ladné, samozřejmé a jakoby vědoucí.

„Bintajo, vím, na co zase myslíš,“ pravila zničehonic dívka a otočila k ní tvář.

Bintaja nepochybovala o jejích slovech. Šídúří byla obdařená božskými mocemi a byla vybrána za příští Ninšuburu. „Tak mi pomoz...“ žádala ji tiše a naléhavě.

„Nemohu. Ninšubura mě zavázala přísahou. Navíc...“ nedořekla a slova zůstala viset v prázdnu.

„Navíc co?“ zatoužila slyšet celou věc Bintaja.

„Všichni vědí, že chceš utéct. Tak moc si to přeješ, že je ti to vidět na čele. Ninšubura požádala tvého otce, aby dal hlídat brány chrámu, a toho tvého Sutua zaměstnali v paláci, aby ti nepomohl.“

„Mého Sutua?“ podivila se Bintaja.

Šídúří se usmála a přitom přihodila na obětní misku ležící na malém oltáři směs vonného koření. „Kdyby byl úplným mužem, řekla bych, že

jste pro sebe stvořeni, ale bohové chtějí něco jiného. Chtějí, abys odsud odešla. Proto přišla ta nabídka z ...“ Dívka pátrala v paměti: „Blebalu.“

„Gebalu,“ opravila ji smutně Bintaja.

„Ničeho se neboj, vše je, jak má být. Prospi se.“ Hlas Šídúrí se vzdaloval a Bintaja cítila, jak vůně koření zmáhá její víčka. Usnula tvrdým bezesným spánkem.

Nazítří dopoledne se Bintaja dostavila v doprovodu mladších kněžek do giparu, svatyně při patě chrámu Eanna. Cestou zpívaly, a když vcházely dovnitř, převzaly píseň velekněžky. Přes ramena jí přehodily purpurový plášť. Za zvuku líbezných písní předložila chlebové placky, jež sama upekla, bohům Dumuzimu, božskému milenci, a Inanně, jeho ženě. Jejich velkolepé dřevěné sochy stály uprostřed giparu. Na sobě měly rudé šaty a na hlavách zlaté věnce. Byly krásné a vypadaly tak skutečně, až se Bintaje zdálo, že se jejich tváře hýbají, jako když se chtějí usmát, a laskavýma očima sledují její počínání. Tu se v ní cosi zlomilo a podvolilo. Spolu s kněžkami obešla sedmkrát svatyni, tančila a zpívala písně, v nichž prosila o požehnání svazku, a při tom uctila i ostatní bohy stojící ten den při stěnách zdobených barevnými freskami. Když dokončily prosby, sestoupila Bintaja v doprovodu svých družek do sklepení k rituální lázni Apsú, která představovala sladkovodní oceán, na němž spočívá svět. Svlékla svrchní šat a vstoupila v jednoduchém bílém rouchu do vlažné lázně ozářené svitem loučí. Až nyní si všimla, že naproti ní kráčí vodou gebalský král, její budoucí choť. Musel být už v giparu, ale kde? Lázeň voněla snad vším kvítím, které milovala, a to jí činilo potěchu a vzdalovalo od jakýchkoliv jiných pocitů. Král ji vzal za ruce a řekl: „Zavazuji si tě při bohu Enkim vodami Apsú.“

A ona na to odpověděla: „Zavazuji si tě při bohyni Damkině vodami Tiamat.“

Pak se společně ponořili do vody. Vystoupili z nádrže a uložili se na připravená lůžka, aniž jeden druhého viděli. Oběma potírali

těla vonnými oleji a do nosu jim pronikal očistný kouř doutnajícího cedrového dřeva a sotva zratelná špetka omamné vůně konopí. Tělem se rozlévalo uvolnění, jaké Bintaja dosud nezažila, cítila posvátnou radost a naslouchala chvalozpěvům k Inanně, bohyni Matce, a prosbám o přízeň tisícera bohů. Bylo to tak úžasné, že i kdyby její budoucí muž vypadal jako vepř, vzala by si ho. Kněžky Bintaju zahalily do stříbrem a zlatem protkávaných šatů a na tvář jí nasadily masku bohyně Inanny, zatímco Jakinelovi, oblečenému do bohatých volných šatů, zakrývala obličej maska pohledného boha Dumuziho, Inannina chotě. V průvodu se vydali k hlavnímu schodišti bílého chrámu Eanna. Vystoupali do první malé svatyně. Uprostřed ní stál sloup, v jehož prohlubni doutnaly dřevěné uhlíky, nad nimiž byl na kovové trojnožce zavěšen talíř. Jakinel podal Bintaje misku s květy růží a kadidlem a řekl: „Zavazuji si tě při bohu Enlilovi.“

Bintaja misku přijala a odpověděla: „Zavazuji si tě při bohyni Ninlil.“

A společně vysypali kvítka s kadidlem na kovový talíř. Svatyni rázem pohltila opojná vůně. Králi podali pohár silného vína s bylinami. Napil se a podal jej Bintaje. I ona se napila. Uvědomila si, že dotyk Jakinelových rukou je příjemně teplý. Cesta vzhůru pokračovala. Dosáhli nejsvětější svatyně na vrcholu chrámu. Za ní se na dalekém horizontu rozprostírala hornatá krajina a o něco blíže Uruk se svými mocnými hradbami, zvnější obklopenými spoustou barevných polí, za nimiž se na stepích popásala stáda bravu a skotu. Vše jako na dlani, malé a nicotné, a přesto tak milé a blízké. Bintaja cítila, že je nyní bohům blíže než kdy předtím, blíže, než si kdy dovedla představit.

Vstoupili do nejsvětější svatyně, tajemné a téměř všem skryté. Vnitřek byl vykládaný zlatem, stříbrem a drahými kameny, zdobený výjevy z příběhů o velkých bozích. Uprostřed stálo nakloněné lože, kolem nějž v kruhu doutnaly kadidelnice spočívající na mozaikových sloupcích.

Král, jehož hlas k Bintaje zdánlivě doléhal z vyššího světa, pravil: „Zavazuji si tě při bohu Anovi.“

A ona řekla, že si jej zavazuje při bohyni Inanně. Pak za recitace svatební písně obešla sedmkrát oltářní lože a lehla si na něj. Zavřela oči. Zmocnilo se jí neobyčejné vzrušení. Vzduch se tetelil a vše ztrácelo svůj tvar. Jakinel k ní přistoupil a pronesl poslední větu obřadu tak, že se každé slovo dotýkalo jejího nitra: „Má božská Inanno, ty jsi má a já tvůj.“

A ona odpověděla dle řádu: „Můj božský Dumuzi, ty jsi můj a já tvá.“

Pak král poodhalil její a svůj plášť a pomalu do ní pronikl. V onom okamžiku spojení, tak přirozeného a posvátného, ji zaplavil proud světla – síly proudící od kořene páteře k temeni hlavy, která se z ní vydrala jako had, jenž se spojil se světelným sloupem přicházejícím od krále. Nastalo nekonečné ticho bezčasé věčnosti. Jen pozvolna se vracela do svého těla a záře se začala rozpadat do barevných světél, až svatyně nabrala svůj obvyklý tvar. Pootevřela oči. Král ji rozechvěle vzal za obě ruce a pomohl jí vstát. Ano, teď jasně slyšela, jak přítomní kněží volají: „Nechť raduje se ženich s nevěstou!“

Spatřila Paní, z jejíž spokojené tváře poznala, že vše proběhlo, jak mělo. Králi i jí sňali masku. Dívali se nikoliv na sebe, ale do sebe, ohromeni tím, co prožili.

Za zpěvu svatebních písní kráčeli pomalu dolů po dlouhatánském schodišti chrámu, přes střední svatyni až k dolní bráně, kde čekal četný doprovod do paláce místodržícího.

Z chrámového okrsku vyšel průvod jižní branou. Náměstí byla plná lidí, kteří provolávali slávu ženichovi a nevěstě a mávali palmovými ratolestmi. Na nosítka se snášely okvětní lístky růží. Bintaja okénkem zahlédla, že lidem rozdávají chlebové placky, datlové koláče, fíky a hrozny a na rozlehlých prostranstvích rožní maso, pečou ryby a nalévají pivo. Město vonělo jak o velkých svátcích. Průvod zabočil

do širokých ulic vedoucích severním směrem k paláci. Král Jakinel seděl proti Bintaje a zkoumal ji stejně zaujatě jako ona jeho. Mlčeli. Bintaje se zdálo, že je rád, že se mu podařilo vůbec sejít z nejsvětější svatyně dolů. Rozuměla mu, i jí se podlamovala kolena.

Průvod vstoupil do bran palácového okrsku a lomoz ulic jako mávnutím kouzelné tamaryškové haluze rázem utichl. Vše se zastavilo až na vnitřním nádvoří. Jakinel podal Bintaje ruku. Vložila svou dlaň do jeho. Byla stále tak příjemně teplá. Společně vešli do paláce, kde se s králem drobnou úklonou hlavy rozloučila a následovala dvorní dámy, které ji doprovodily do komnat, jež znala z dětství. Zavanula k ní nezapomenutelná vůně domova.

„Vznešená paní, odpočiň si, očisti se a poté se se svým královským choťem zúčastníš hostiny na oslavu vašeho sňatku,“ řekla jedna z komorných, když jí pomáhala z šatů, aby mohla vstoupit do lázně.

V teplé vodě se Bintaja pohroužila do svých pocitů. Jejich duše dosáhly v jakémsi propletenci nebe a nyní měla dojem, že cítí, jakou má náladu, že je s ním spjatá a ví, co dělá. Co vlastně dělá? Zavřela oči. Spatřila krále v západním křídle paláce, jak leží na pohovce a rozmlouvá s jiným mužem: „Stálo to za to, Pelete, přihnati sem všechna ta stáda a vážit tak nekonečnou cestu. To, co se stalo tam nahoře, se nedá slovy popsat. Málem jsem nesešel ani dolů.“ Zasmál se a jeho tvář nabrala nebývale vlídný výraz. A jak tak na něj Bintaja hledí, král ustal v řeči a obrací k ní tmavé oči, a ona vidí, že k ní natahuje paži, a slyší: „Já ji vidím, stojí tady a nahá!“

Bintaja se lekla, rázem byla zpět ve svém pokoji v chladnoucí lázni. Při bozích, tak to je tedy něco! Vylezla z kádě a omotala kolem sebe osušku. Byla vyčerpaná. Ulehla na divan. Zdál se jí sen, anebo to ani sen nebyl, nevěděla: Znovu stoupala po chrámovém schodišti až k nejvyšší svatyni. Stála tam její matka. Zemřela, když bylo Bintaje dvanáct let. Stalo se to krátce po slavnosti, kdy dosáhla ženské zralosti. Matka ji vzala za ruku, usmála se na ni, ale nepromluvila.

Náhle se vznesly do nebesky krásných barev. Soulad a klid. Duše se rozplývala v nebi nad Urukem, na nějž začal padat soumrak. Matka jí gestem naznačila, že by už měla jít. Bintaja se snesla do svého těla na divanu a hluboce se nadechla. Cítila se nesmírně svěží. Ještě chvíli si užívala ten radostný pocit, protože věděla, že jakmile se posadí, vejdou komorné, aby ji oblékly a učesaly.

V brokátových šatech, s vlasy schovanými pod vysokým čepcem vstoupila Bintaja do hodovní síně. Jakinel seděl vedle jejího otce, váženého Anullegara, uruckého místodržícího a velekněze, o němž každý ze zvyku mluvil jako o králi. Povstali. Jakinelova tvář byla ušlechtilá a pohledná. Zlehka se na ni zaculil. Bintaja ucítila bodnutí ve středu těla hned vedle žaludku, následované prudkou horkostí. Zarděla se a sama užaslá nad svou reakcí rychle sklopila zrak. Tolik nestálých, jakoby mihotavých emocí v ní ten muž vzbuzoval! Přitahoval ji stále více. Jakinel snadno odhadl její pocity. Lichotily mu natolik, že do ní drkl kolenem a znovu se na ni, tentokrát šibalsky, usmál. Bintaje připadal celý svět krásný. V širokém úsměvu, který Jakinelovi věnovala, se kousla do rtu. Na krále její gesto působilo jako zjevná výzva, již musí přijmout. Vzal ji za ruku a jejich prsty se do sebe zaklesly. Pro oba bylo stále těžší sledovat požehnutí a přípitek, při němž Anullegar vybídl dvořany k řádnému oslavení sňatku jeho vznešené dcery Bintaji a vznešeného krále mocného a starodávného Gebalu, Jakinela, syna Abišemova.

Hudebníci hráli a zpívali, zatímco se dvořané bavili jídlem a pitím. Když byla večeře u konce, rozžehli sloužící louče přímo proti královskému stolu a z šera se vynořila malá divadelní scéna. Zazněl hluboký tón gongu. Všichni zmlkli a zvědavě se zadívali ke kulisám ovčína. Vešla bohyně Inanna v bílém lněném rouchu. Maska, jež skrývala mužskou tvář, měla líbezný ženský rys. Mandlové oči zvýrazněné černou linkou a něžná ústa v oválné tváři silně připomínaly

Paní. Herec-Inanna si nasadil čapku a učinil pár mile legračních kroků, nato se předklonil, vykasal si roucho a jak u vytržení si hleděl na rozkrok. Diváci se přátelsky rozesmáli. Inanna však ničeho nedbala a něžně a radostně začala nad svým klínem vzdychat: „Kéž já pána svého obšťastním, kéž já jeho tvář rozzářím, kéž učiním jej nádherným, kéž učiním jej mladým, kéž učiním jej dokonalým, kéž učiním jej bujným, kéž učiním jej bohatým, kéž učiním jej zářícím, kéž již na cestu do Enkiho Apsú ve městě Eridu se vydám a slova lichotivá do ucha mu říkám.“

Inanna se vydala na cestu a ztratila se v šeru. Za ovčínem se rozhrnul závěs a objevilo se pódium, kde na trůnu seděl sám velký bůh Enki, před nímž stál jeho posel Isimud. A zatímco spolu postavy hovořily o tom, jak přijmou a pohostí Inannu, divil se Jakinel ve svém nitru, jak zvláštní vztah má urucký lid ke své bohyni. Byl láskyplný a lehce neuctivý, ale přitom posvátně hřejivý. Hra pokračovala. Inanna vylákala na opilém Enkim veškeré božské moci a odznaky s nimi spojené, naložila je do božského člunu a vydala se zpět. Enki, probrav se z opilosti, počal napravovat škody, jež si způsobil. Nic však nezmoohl. Inanna dospěla k velké radosti diváků do svého města a o svém úspěchu promluvila v závěrečné řeči. Jakinel se obrátil k Bintaje a všiml si, že její rty šeptají společně s bohyní: „Starcům města chci rozva hu dát, stařenám chci dobrou radu dát, dětem chci radost srdcí dát...“

Inanna zvítězila a Uruk byl díky své bohyni plný hojnosti. Anullegar po skončení hry vstal s číší vína a silným hlasem pronesl: „Ó Inanno, jak sladké je tebe velebit!“

A všichni do jednoho Anullegarův přípitek zopakovali. Vroucně a nadšeně. Láskyplně a obdivně. S posvátnou úctou i vědomím blízkosti a křehkosti vztahu mezi lidmi a bohy.

Zábava se vrátila k pití a hovoru. Když se Jakinel konečně vymanil z rozhovorů s Anullegarem, který byl nyní zaujat Paní, vybídl Bintaju: „Pojďme do zahrady!“

Kývla. Přehodila si vlněný plášť a ve všeobecné merendě nikým nepozorováni vyšli do svěží noci. Postranní brankou vstoupili do zahrady. Král obrátil Bintaju k sobě a znovu si ji prohlížel. V tu chvíli si připadala nicotná. Jako by ji s kýmisi srovnával a ona... neobstála. Přesto král nebyl zklamaný a cítil cosi jako nadšení, ba dokonce fascinaci. Nerozuměla tomu.

„Má růže z Uruku, uchop mě nyní za ruku, spolu do mé země spějme, v Gebalu se dobře mějme...“ zazpíval akkadsky v žertu a veškeré napětí bylo rázem to tam.

„Můj pane Gebalu, děkuji tvému Baalu, že v zahradách nyní stojíme a na cestu se strojíme,“ zanotovala v odpověď.

„Dobře, má paní,“ usmál se král. „Pojďme se projít.“

Vydali se po pěšině osvětlené malými ohni ve velkých mísách. Zahrada vypadala čarokrásně. „Všiml jsem si, že zahrady jsou plné podivuhodných ptáků s dlouhými ocasy, co jsou zač?“ zeptal se.

„Pávi.“

„Aha, pávi. Jsou znamenití,“ řekl pochvalně Jakinel. „Je to tu nádherné, úplně jiné než v mém Gebalu,“ pokračoval. „Tvé komnaty mají výhled na moře. Věřím, že si jej oblíbíš, protože je úchvatné sledovat, jak se Šapšu, slunce, ztrácí ve vlnách a ráno vyplouvá nad horami, poté co vykonalo svou nebezpečnou pouť podsvětím. Královna Meri-Amún ráda vypráví o podsvětních nebezpečnostech boha slunce. Pochopitelně s patričnou dávkou egyptského přehánění. Jistě o tom poví i tobě. Má druhá žena se jmenuje Daniti, je Chetitka. Je nesmírně soucitná. Inspirovala mě k založení domu pro sirotky, kam posíláme přebytek z kuchyně.“ Král hovořil a hovořil, ale už ne o svých ženách, jako by ani nebyly a zmínka o nich byla jen nutným úvodem k popisu gebalského dvora a země. „Slyšel jsem, že se vyznáš v bylinách,“ obrátil se na závěr k Bintaje.

„Ano, můj pane. V chrámu se předává umění léčit všeliké neduhy bylinami, zaříkáním a vykuřováním.“

„Skvělé! Je tady tak svěže, že se mi nechce zpět, posadme se.“ Souhlasila. Usedli na lavičku a král ji vzal za obě ruce. „Vyprávěj mi o Uruku,“ vybídl ji.

„Kdysi tu žili Černohlavci,“ začala svou řeč Bintaja, „lid Ki-en-gi, Sumeru, jimž vděčíme za veškeré naše vědění a poznání, protože je navštívilo sedmero mudrců žijících ve sladkovodním oceánu Apsú, na němž spočívá svět. A bylo to právě sedmero mudrců, kdo položil základ našich mohutných uruckých hradeb z pálených cihel, i když jejich opravdovým stavitelem byl Bilgames.“

Jakinel zmateně zamrkal očima. Bintaja proto rychle dodala: „Tak zní jméno velkého krále Gilgameše v jazyce ki-en-gi.“

„Aha,“ přikývl. „Znám Gilgameše, řádl se svým přítelem Enkiduem v našich horách, když lovíli démona Chubabu.“

„Ano, Chubaba byl strážce cedrového lesa, jeho ochranný duch. Jeho zavraždění a následné kácení cedrů způsobilo hněv bohů, který stál Enkidua život namísto Bilgameše.“ Ztichla, aby po chvíli pokračovala. „O Bilgamesovi se traduje spousta hrdinných příběhů. Byl to velký král. Je pohřben v dioritové hrobce támhle,“ ukázala směrem k vodnímu toku, „na dně kanálu Engilua spolu se svými ženami a četnými služebníky. Můj otec pochází z jeho rodu.“

„Jednou mi budeš všechny příběhy o Bilgamesovi vyprávět.“ Jakinel se odmlčel. Vzápětí se zeptal: „Řekni mi, má paní, Ninšubura je rádkyně bohyně Inanny. Vystupovala v té hře. A je to jméno i Paní chrámu. Je to náhoda?“

„Není. Velekněžka, vybraná za Paní chrámu, přijímá jméno Ninšubura, protože se stává poselkyní dobrých Inanniných zpráv.“

„Proč nejsi ty Ninšuburou?“

„Protože mi otec určil jiný osud.“

V hodovní síni bylo zatím více opilých než střízlivých a společnost se po odchodu místodržícího Uruku rozpadala. Jakinel s Bintajou se

do paláce vydali až nad ránem. Prošli dlouhými chodbami a vešli do Bintajiny komnaty. Ulehli. Král se na ni dlouze zadíval: „V mé zemi uctíváme plodivou sílu ve svazku boha Baala a jeho družky Anat. Tak jako u vás může král a zároveň nejvyšší kněz vykonat rituál, ale... inu, to, co jsem zažil zde, jsem ve své zemi nezažil.“

„Při našich rituálech se tvoří otisk, přetrvávající tisíce let.“

„Otisk?“

„Naše těla patří zemi, naše duše bohům, a tak jako země umírá a znovu rodí, tak bohové mohou naše duše posílat na zem zpět. Otisk je něco, co tě upamatovává na dnešní den, abys nezapomněl, kým jsi a co je tvou povinností vůči mně a bohům.“

Král se zvrátil na záda: „Měl jsem dojem, že urucké podsvětí nikoho nevydává, je temné a nehostinné, všichni se tam válí v prachu...“

„Je nehostinné, však blaze těm, jejichž potomci uctívají bohy! Přesto... stala se mi taková zvláštní věc.“ Bintaja si nebyla jistá, zda Jakinel bude chtít slyšet její příběh.

„Mluv prosím,“ pobídl ji.

„Jednou přišel do Uruku muž z východu, prodával koření. Čekal na mě vždy před branou chrámového okrsku. Tvrdil, že mě zná, a i já měla pocit, že o něm vím víc, než mi bylo milé. Řekl, že se naše duše vrací a zná mě už tisíc let. Prý mě musel najít. Měla jsem pak mnoho vizí. Víím, že mluvil pravdu.“ Bintaja propadla do zarytého mlčení tak jako vždy, když měla pocit, že byla příliš sdílná.

„Co se stalo s tím mužem?“ zajímal se král.

„Otec ho dal popravit pro urážku dvora.“

Oslavy královského sňatku trvaly týden a doprovázely je četné oběti bohům, zejména nejvyššímu Anovi a jeho dceři Inanně, jimž byl zasvěcen urucký chrám. Dumuzimu, který přebýval s Inannou. Enkimu, vládci prapodstat věcí. Bohyni léčitelce Damkině a pánu země Enlilovi. Bintaja se svým královským chotěm předávala dary kněžím

a obětovala olej, víno, pivo, kadidlo, ovoce a koláče. Zároveň se chystala na cestu do daleké země vznešeného krále Jakinela.

„Pojede s tebou Sutu. Však víš, že to tu nemá zrovna lehké,“ řekla Šamchat poslední večer před Bintajiným odjezdem.

„Jsem ráda, že se mnou bude právě on. Zná mnoho jazyků a má statečné srdce. Je to přítel.“

„Budeš potřebovat přítele, který ví, jaké to je, když jím lidé pohrdají,“ pravila suše Šamchat. Vypadala nyní tak ustaraně, že Bintaje přeběhl mráz po zádech. „Opatruj se, Bintajo, a bohové ať tě na tvé cestě provází.“ Objala ji a oči se jí zalily slzami. Vždyť my už se nikdy neuvídíme! problesklo Bintaje hlavou a pevně se k ní přimkla. „Budeš mi strašně chybět, teto Šamchat,“ vypravila ze sebe s námahou.

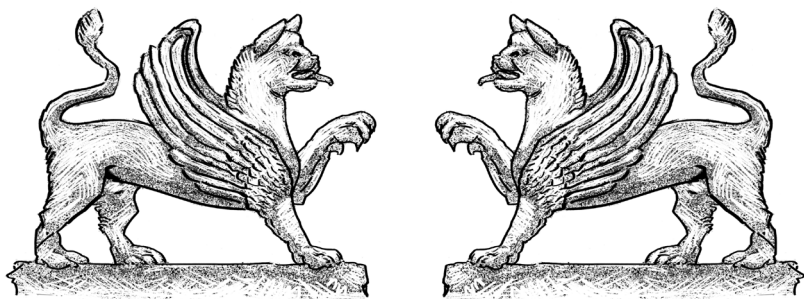
„I ty mně, holčičko. Byla jsi v bylinkářství má nejlepší žačka!“ Šamchat se chabě pokusila o úsměv a políbila Bintaju na čelo. Bintaja věděla, že to není pravda, měla se ještě mnoho co učit, ale i tak ji tetina slova pohladila.

Vyjeli. Dny byly horké, ale ještě ne tolik jako v létě. Často vál prašný vítr, takže si lidé tiskli k obličejům šátky. Přesto pokašlávali a smrkali. Některým se zanítily oči. Všichni Gebalané svorně nadávali na urucké podnebí a těšili se zpět domů, až ucítí svěží mořský vzduch prosycený jódem.

Vraceli se územím Kasitů proti proudu Eufratu, po trase o mnoho delší, než je vnitrozemská, ale bezpečnější a pohodlnější kvůli vodě pro stáda, která s sebou hnali jako živou zásobárnu jídla. Cesta plynula bez potíží a ubíhala svižně.

Král cestoval často s Bintajou a zapřádal nejrůznější rozhovory. Není hloupá a má odhad na lidi, konstatoval pro sebe po několika trefných poznámkách, jež mimoděk utrousila po setkání s některými členy doprovodu. Vzbuzovala tím jeho zájem, a proto ji rád sledoval. Její taneční pohyby, tón a melodii řeči, to, jak nedbale se někdy obléká,

ale vždy ukládá věci na své místo. Na ženu byla vysoká a držení jejího těla napovídalo, že je hrdá a možná i trochu umanutá. Její boky v poměru k pasu naznačovaly, že bude dobře rodit. Pokud se Jakinelovi na Bintaje něco opravdu líbilo, byly to tmavé kudrnaté vlasy, splétané do copů, a její zelené oči, hluboké a důvěřivé a možná i tak trochu stydlivé. Kdyby byl její otec, rozhodně by ji nedal tak lacino jako urucký vazal. Jiný kraj, jiný mrav, pomyslí si. Ještě se mu omlouvali, že je jí skoro dvacet, a ne patnáct. Při Baalu, s její dívčí tváří, kdyby byla ještě mladší, měl by pocit, že si bere dítě, a ne ženu. Vždyť i teď vypadala na méně než Daniti a té bylo sotva osmnáct. Ale i tak, přes veškerou mladost, která z ní vyzařovala, jí byl zavázán úctou, protože v ní dřímalo něco starobylého a moudrého. Ano, úcta, to byl ten cit, který vzbuzovala ze všeho nejvíc. Bintaja je zkrátka zcela jiná než jeho Meri-Amún. Ach Meri-Amún! zaskučelo jeho nitro. Jak se na ni těšil, jak ta je živelná, prudká, vášnivá, přenáděrná a ve své rozmarnosti čitelná. Každá myšlenka na ni ho pálí jako žhavý uhlík a vzbuzuje touhu popohnat koně, aby byl u ní třeba jen o pár chvil dříve. Dýchej, poručil si. Ženy... pokračoval proud jeho myšlenek, tak slabé, a přitom silné. Každý muž před nimi nakonec padne na kolena. Jako před Daniti, jeho sladkou, křehkou Daniti, jež brzy porodí. Dá mu syna? Její nadšení je vždy tak strhující, její dobrotivost a soucit tak okouzlující! A hlavně, vždy dosáhne svého jediným pohledem, který s trochou nadsázky říká, že když nebude po jejím, je on, Jakinel, neschopný babral bez práva na život. Kdykoliv si to uvědomil, musel se smát, protože mu to připadalo roztomilé a neodolatelně přitažlivé. Ano, má krásné ženy. Každá je z úplně jiného těsta a s každou cítí, ačkoliv si jako vládce nějaké cítění zapověděl a nakázal si držet se výhradně rozumu. Ale s nimi to jinak nejde, ony ho nutí vnímat, jak voní, jak hřejí, jak dýchají, jaké jsou, jaká mají přání. Chce jim plnit jejich přání. Jaká budou asi přání jeho nové ženy? Šperky? Šaty? Hrnčířská hlína? Látky a nitě? Bude to něco jiného, ale co? Nevěděl.

Cesta

Výprava opustila tok Eufratu a zamířila na západ. Byla v půlce cesty, když se utábořila ve stepi, v ruinách dávno zapomenuté vesnice, z níž si jen několik málo domů uchovalo jednu či dvě stěny ze sušených cihel. Voda ve studni byla v tomto ročním období ještě hojná a sloužící ji neustále čerpali pro lidi i zvířata.

Na krajinu padla tma. Jasná večerní obloha se plnila hvězdami, shlížejícími milostivě na svět. V tom nekonečnu se každý cítil sám, ne však opuštěný, a vlastní titěrnost a bezvýznamnost dávala vzkličít pocitu posvátné bázně přinášející na rty modlitby těm, kdož ukončili svou práci. Tábořem se nesly poslední hlasy lidí zahánějících dobytek do provizorních ohrad z latěk a provazů, kolem nichž pobíhali poštěkávající psi. Tu a tam bylo slyšet tlumený hovor, nebo dokonce tichý zpěv.

Vzduch dodýchal denní žár, když král osaměl ve svém stanu a pročítal zprávy z Gebalu. Chizkiel, velitel vojska, jehož pověřil správou země, popisoval jednání rady starších, jak rozhodli ten či onen spor a komu určili jaký trest. Diplomatská poselství byla přijata a zdvořile odbyta. Těžba cedrů se zvýšila. Z hlediska bezpečnosti žádné mimořádné události: Jako vždy honila královská garda na území gebalského městského státu jen skupinky loupeživých nomádů, z nichž mnozí byli zajati a popraveni. A na závěr Chizkiel vypsál, k čemu všemu je potřeba králova vyjádření. Zarpíja, rádce a lékař,

zpravoval krále o zdravotním stavu nejbližší rodiny: Královna Daniti se těší dobrému zdraví a vše se zdá v pořádku. Meri-Amún svěřila péči o prince Rahotepovi, který je skoupý na slovo, ale pokud může on, Zarpija, soudit, chlapec je na tom stále stejně. Žel opět stoná. Abdi-Malku poslal bilance za poslední čtyři měsíce, tedy za dobu, kdy král nebyl přítomen v Gebalu. Nepříjemný chlapík, ale coby správce pokladu nenahraditelný, pečlivý a poctivý. V životě neukradl ani šekel stříbra. Jakinelův otec Abišemu si ho nesmírně cenil a totéž kladl před smrtí na srdce synovi. Gebal vzkvétal, protože Abdi-Malku držel královský poklad pevně v rukou a hned tak nějaké to stříbro, zlato nebo drahé kamení nevydal. Vždy hleděl na návratnost investic a měl výborný čich na to, co se vyplatí a co ne. Jeho argumenty bývaly pádné a král je respektoval, i když jeho názor nesdílel. Pravidelné třenice mezi ním a Abdi-Malkem vznikaly kvůli potřebám Meri-Amún, jež správce pokládal za nehorázně velké, a dokládal, že tak velké výdaje nemá ani králova osobní garda. S vybudováním domu pro městské sirotky, jak si přála milosrdná Daniti, souhlasil až poté, co donutil krále zvýšit dávky, které náklady na sirotky pokryjí. Největší ekonomický problém viděl Abdi-Malku v uruckém sňatku. Žádný významný politický ani ekonomický prospěch v něm nebyl a cena za Jakinelovu zvědavost – čítající sto kusů ovcí a koz a sto kusů krav, padesát pytlů obilí, padesát vydělaných kůží, plátno, zlaté a stříbrné nádoby – byla podle něj za jednu ženskou příliš vysoká. Kdyby ji jen Abdi-Malku viděl, pomyslel si Jakinel, už by žádných vynaložených prostředků nelitoval. Jakinel hleděl do papyrů, ačkoliv se myšlenkami toulal po táboře. Znovu se přinutil číst, ale při svitu loučí se mu začalo písmo rozplývat. Přemáhala jej únava spojená s bolestí očí. Odložil listiny a přiložil si teplé dlaně na oči. Dostavila se jen mírná úleva. Kde brát, kde jen brát... povzdychl si. Cítil se jako vyprázdňovaný měch na vodu.

„Můj pane, dovol mi vstoupit a promluvit,“ ozval se známý hlas od vstupu do stanu.

„Vstup, Pelete.“

„Královna Bintaja tě žádá, můj pane.“

Jakinel místo odpovědi jen mávl rukou. Bintaja ho rozptýlí a on na chvíli zapomene na všechny ty zprávy z Gebalu, byl si jist. Vešla a za ní cupitaly dvě služebnice. U vchodu si od nich vzala cedrový podnos s několika hliněnými nádobami a poslala je pryč.

„Můj pane,“ promluvila bez vyzvání, „všimla jsem si, že máš v posledních dnech zarudlé oči od východního větru... A tak mi dovol, abych ti byla prospěšná.“

Vzhlédl k ní. Čekal ledacos, třeba že mu zazpívá, zahraje na harfu nebo zatančí, ale že začne o zarudlých očích? To bylo překvapující. Navíc zarudlé je měl jen tehdy, když mnoho pil, ale nikdy ne od bolesti. Zachvátila ho zvědavost.

„Nuže, buď mi prospěšná, máš mé svolení,“ pravil blahosklonně.

Podala mu koflík jakéhosi odvaru, chuť byla hořká s nasládlým ocasem. Král vypil lektvar a uposlechl jejího pokynu, aby se položil na lůžko. Posadila se k němu, položila mu ruku na oči a zašeptala: „Na obloze zavál vítr a zanechal v očích člověka nemoc, ze širého nebe zavál vítr a přinesl nemoc do očí tohoto člověka, v ubohých očích zanechal nemoc, ten člověk trpí bolestí. Nechť se bohyně Nammu dotkne svou čistou rukou nemocných očí a vítr, který v oku působí bolest, odvaně.“ Vzala jemný bílý šátek, namočila jej v jedné z nádob a přiložila králi na oči. „Smím ti něco vyprávět?“ zeptala se.

Jakinel přitakal. Začala mluvit a zas a znova namáčela plátýnko a přikládala mu na oči obklad.

„O silákovi v boji, o udatném Bilgamesovi, chci ti vyprávět, o pánu s černým vousem a silnými údy povědět. Mladý byl, pevný a ve všem nejlepší, hrdinu toho jen tak někdo nepředčí.“

I stalo se, že jednou mu matka pravila: „Můj králi, sestup k řece a písek naber do rukou, tělo své očisti a vodou řádně opláchni. Vždyť

víš, jak větvemi jalovce proniknout, tak se chop ostré zbraně a vrhni se na něj! Vstup na břeh, ať tě vidí zraky všech! Veslem rákosí v mokřinách rozhrnuj, jako bys podušku natřásal, a vod se dotýkej, jako bys ženu laskal.'

Zalíbila se králi slova jeho matky. Meč do rukou vzal a jalovcem se prosekal. A tak byl prvním, kdo ke břehu se dostal. V mokřině rákos veslem rozhrnoval, jako by podušku čechral, a vod se dotýkal, jako by ženu laskal. Na dvůr paláce v Apsú se bez boje dostal. Tehdy jej záře zaplavila, to jasná Inanna na něj z paláce hleděla a volala: 'Ach, můj divoký býčku, staň se mužem mým, pane Bilgamesi, nenechám tě jít. V mém chrámu pře soudit nebudeš muset, ve svatém giparu rozsudky vynášet. Buď mým a já budu tvou! Dary pro mne přinesou, ty budeš obdařen a staneš se hrdinou.' – 'Inanno, paní, nerozhoduj, co about si mám, co rozhodnout si chci sám! Když budu horského býka chtít, hned ve stáji ho budu mít, když budu gazelu chtít, hned v ohradě ji budu mít, stříbro a drahé kamení když budu chtít, hned je budu mít.' – 'Bilgamesi, sám sis o to řekl, o co sis řekl, staniž se!' Bilgames slyše slova její, své matce je ihned tlumočil. Nato mu řekla matka: 'Dary od Inanny si nesmíš brát pod střechu svou, pro takovou paničku svatou nechť žádný bojovník nehne rukou!'

Inanna se rozběsnila a nářek a pláč spustila. An, jenž ji nade všechno miloval, se jí zeptal: 'Ach, mé dítě, proč jenom pláčeš a křičíš a mě tím ničíš?' – 'Bilgames odmítl všechno, co jsem od něj chtěla, proto hlasitě lkát bych stále měla. Otče, nebeského býka mi dej, zabiju ho, zabiju pána Bilgamese, to mi dopřej!' Velký An Inanně přechístě odpověděl: 'Mé dítě, pro nebeského býka dosti žrádla nebude, jen na kraji země řádné pastvi dobude, pase se na opačné straně, než slunce chodí spát, jak bych ti jej jen mohl dát?' – 'Tak budu křičet a řvát, dokud nebesům se nezdaří zemi svát.' Hrozivý byl Inannin křik jářku, jenž otřásal nočním nebem i zemí ztemnělou, až obě schoulily se pod roucho nářku. Tehdy An řekl:

„Nebeského býka ti radši dám, než bych tvůj nářek poslouchal tu sám.“ Jako když honák býčky vede, tak dívka Inanna provazy u nozder drží a nebeského býka dolů z oblohy vmžiku svede. V Uruku sežral všechnu trávu až na půdu holou a žízeň z kanálu Engilua hasil vodou, pak datlové palmy schroustal, tak hlad mu velí, jediný býk zaplnil Uruk celý.

Tu pozvedl zrak Bilgamesův zpěvák Lugalgabangal a býka uviděl, takto králi děl: „Ty tu piješ, piješ a piješ, ó Bilgamesi, pane náš, a že Inanna nebeského býka svedla dolů, nedbáš? Vždyť v Uruku veškerou trávu sežral a všechnu vodu vychlemtal a teď do sebe datlové palmy láme a hlad má stále!“ – „Ach můj pěvče, svou píseň pěj a do strun hrábní a hrej, já budu pivo pít, tak naplňte džbán, ať se můžu mít!“ – „Jak můžeš pít a jíst, cožpak se tě netýká nic?“ – „Mně? A čeho bych se měl bát?“ Svě zbraně tasil, aby býka porazil, suknicí, co padesát min váží, bedra i nohy zakryl, dýky a bronzové sekery se chopil. Svě matce a sestře vzkázal: „Jděte do chrámu, kde býka k oběti zabíjejí, obětní ovci podřezávají, a tam na zem čisté pivo vylijte!“ Pak Bilgames ulicemi kráčel a hrozivě děl: „Tvé tělo, býku, vrhnu do ulic rovných, tvá střeva budou vláčet po ulicích širokých, tvou kůži do koželužny odnesu a tvé maso městským sirotkům přinesu, ať si do košíku odříznou. Oba tvé rohy Inanna bude mít, to ona z nich sladký olej bude lít.“ Inanna z hradby vyhlédla a milovaného býka spatřila, jak padl k zemi. Bilgames sekerou mu rohy odsekl, pak vzal do ruky nůž a kýtu odřízl. Tu obří silou vzhůru Inanně vyhodil, že jí vrchol hradby urazil. Zabědoval: „Jak jen jsem mohl hradbu poškodit, co ještě dokážu pokazit?“ Pak stalo se, co si předsevzal, že střeva po širokých ulicích roztahal, maso rozporcoval a sirotkům do košíku dal, kůži do koželužny dodal a oba rohy Inanně předal, aby z nich sladký olej vylévala. Inanna se z hradeb dívala, hořce pro nebeského býka plakala a Bilgamese proklínala. Tak byl nebeský býk poražen. Ó přečistá Inanno, jak sladké je tebe velebit!“

Král se smál, a když z jeho očí sňala poslední obklad, již žádnou bolest necítil.

„Bintajo,“ zašeptal něžně její jméno. Odložila podnos a plátýnko vložila zpět do jedné z nádob. Tvářila se tak mile, že se mu ve svitu louče zdála neobyčejně půvabná. Posadil se a dotkl se její tváře. Přimhouřila oči jako kočka a mazlivě pohnula hlavou, aby políbila jeho dlaň hedvábnými rty. Jakinelova ruka sjela po její dlouhé šíji kolem ňadra až do pasu. Objal ji a strhl k sobě na lůžko.

„Dnes vyrazíme na cestu,“ řekl ráno ještě rozespalý. „Ale než... dříve než... chci tě mít.“

„Vítř přináší zprávu, že se žene bouře,“ odvětila Bintaja, jako by četla ze svitku něco banálního.

„Opravdu?“ podivil se král a zbystril.

Obrátila k němu své zelené oči a potvrdila: „Ano, slyším to.“

„A máme ještě čas?“ zeptal se starostlivě.

„Vítř se přiznává po poledni,“ odpověděla něžně.

„A to taky slyšíš?“

„Ano. I ty to slyšíš. Poslouchej, králi.“

Jakinel zavřel oči a měl pocit, jako když vánek ve větvích stromů tam venku šeptá *imchullu*, bůh bouře je zlý, *imchullu*. Je to jen její kouzlo, nebo je to skutečné? Váhal. Rozhodl se počkat. V poledne se začal zvedat vítr. Stále sílil a vířil prach a písek, jenž létal vzduchem a zasekával se do tváří. Všichni si tiskli pláště k obličejům a snažili se někde ukrýt, nejčastěji za zbytky zdí. Zvířata se krčila, tlamy přitisknuté k zemi. Král s Bintajou vyběhli z posledního stojícího stanu, když už foukal poměrně silný vítr, a schovali se v nedaleké malé, z části pobožené cisterně, do níž je navedl pohybem ruky Sutů, který vzápětí zmizel ve víru prachu. Jakinel si sedl na stupínek při stěně a posadil si Bintaju na klín. Bouře se rozburácela, posouvala složená a svázaná zavazadla, lámala suché větve a shazovala uvolněné cihly

zdí. Bintaja v tom lomozu slyšela hlasy démonů. Škaredě se chechtali a zlomyslně výskali, když se jim podařilo někoho trefit kusem dřeva či cihlou. Jako by šlo o hru. Hvízdali a jásal. Kvíleli nad promarněnými šancemi něco zničit. Hnali se nad krajinou v počtu tisíců, hádali se mezi sebou a prali o kameny, které metali kolem sebe. Bintaja se chvěla po celém těle, zatímco Jakinelova objímající paže byla klidně vyčkávající. Neměla ráda silný vítr, vždy přinášel změnu a nikdy ne dobrou.

Trvalo to snad věčnost, než hukot a praskot ustal a svět se na okamžik propadl do tísnivého ticha, jež vystřídal zoufalý křik lidí a nešťastné hlasy zvířat. Král chtěl užuž Bintaje naznačit, že mohou vylézt, když tu do cisterny nahlédl Sutua: „Nehýbejte se!“ křikl přídušeně.

Král k němu tázavě vzhlédl a eunuch mu pohledem naznačil, kde se skrývá nebezpečí. Z nedaleké pukliny vylézali štíři a kousek vedle velcí pavouci. Dno cisterny se jimi plnilo neuvěřitelně rychle, až se zdálo, že se země vlní. Bintaje se úlekem zatajil dech a instinktivně zvedla nohy. Jakinel se nehýbal a patrně ani nedýchal. Sutua opět zmizel, aby se o něco později objevil s hořící loučí. Pohyboval ohněm při dně cisterny, jako by kosil obilí, zatímco havěť hledala úkryt ve vlhkých a temných zákoutích částečně zaklenutého prostoru.

„Co nohy? Nelezou mi po nohou?“ zeptal se král Sutua, protože ho cosi nesmírně lechtalo na lýtku.

Sutua opatrně seskočil dolů a přiblížil louč k jeho nohám. Prohlížel je dlouho a tvářil se vyděšeně, až Jakinelovi vyrazil na čele pot. Nakonec písař uvolnil staženou tvář a naznal, že je to dobré.

„Asi mu dám setnout hlavu,“ škaredil se král, který pojal podezření, že Sutua vyjeveného jen hrál.

„Zachránil nám život, to přeci zasluhuje milost,“ namítla Bintaja, poněvadž si nebyla jistá, jak moc vážně Jakinel míní, co řekl. „Navíc je to vynikající písař,“ dodala, jako by mluvila o pokladu.

„Pokud si to přeješ, vyhovím ti a milost mu dám.“ Jeho slova zněla podivně povýšeně a Bintaja se jen stěží ubránila zlostnému pocitu.

Jakinel ji před vstupem do cisterny postavil opatrně na zem a rozhlédl se. Místo bylo v troskách. Lidé pobíhali a snažili se dávat věci do pořádku. Stromy byly sežehnuté a vše pokrýval jemný šedý prach. Zvířata frkala a oklepávala se. Král spěšně zamířil k rozvalinám jedné ze zdí a společně s ostatními odhazoval cihly ze zasypaných těl. Bintaja se s několika ženami a ranhojičem odebrala na volné prostranství, kde vymývala a obvazovala rány.

Bůh bouře si vybral svou daň. K večeru pohřbili mrtvé pod kamenným náspem za bývalou vsí.

Průvod se vydal na cestu o týden později. Slunce hrálo a krajina se měnila jen pozvolna. Na obzoru se zvedaly hory, mezi nimiž byl průchod do širokého úrodného údolí. Musely být nesmírně vysoké, mínila Bintaja, jež v posledních dnech dávala přednost chůzi. Sbírala byliny, držela je v rukou, čichala jejich vůni, některé ochutnávala a jiné mnula mezi prsty, přitom bezhlasně pohybovala rty. Objevila léčivé účinky několika z nich a nadšená byla zejména z těch hojivých, které vyzkoušela na svých pohmožděných nohou. Sutu jí byl po většinu dne nablízku, hrával na harfu a prozpěvoval. Jeho hřejivě hebký hlas se Bintaje dostával až pod kůži, a když splynul s její krví, všeho zanechala a začala až s dětskou radostí tančit, malovat rukama do vzduchu ornamenty a točit se, že připomínala vzdušné víry, jež vehnaly do spirál okvětní lístky růží. Sutuovi se zdálo, že dosáhla jakési úplnosti, jakou u ní ještě neviděl, a přisuzoval ji právem Jakinelovi. Jakinel! Vzdělaný a bystrý, leč někdy nesnesitelně arogantní... Tu a tam se během dne objevil a snažil se zůstat co nejdéle nepovšimnut. Číhal, kdy začne tančit. Pozoroval pak její pohyby a šponoval uši, aby zachytil její zpěv. Vnímal, jak se všichni služebníci v okolí nakazili její radostí a jak se jí ženy pokouší napodobit. Žel ledva je

postřehli, vše ustalo, jako by nikdy nic z toho nebylo. Jen Bintaja se na něj vesele podívala a on jí pak naznačil, že očekává její společnost. Sutu neměl tyhle chvíle rád.

Cesta plynula bez obtíží. Toho dne, kdy byla výprava vytržena z přesvědčení, že se už nemůže nic stát, opět hrálo slunce, jak tomu bylo řadu dní předtím i potom. Průvod se pohyboval svým obvyklým tempem vpřed, když tu se znenadání kdesi vpředu ozval hlasitý výkřik. Záhy zachvátil celou karavanu vzrušený šum. Nájezdníci! Neslo se od úst k ústům a karavana zastavila. Všichni se zadívali k horizontu, na němž se objevil zástup jezdců. Král se obrátil k Peletovi, jedoucímu na koni po jeho boku, a kývl na něj: „Sutejci.“

Nato širokým pohybem ruky poručil několika členům své gardy a Sutuovi chránit královnu.

„Utvořte kruh!“ zahřměl. Rozhodnost, která z něj číselá, dodala všem jakési jistoty a okamžitě se začali řídit pokyny. Karavana se vmžiku proměnila v obrovský prašný vír, všechno se divoce měnilo a přeskupovalo. Ženy se natlačily k sobě do středu kruhu a promíchaly se se stádem v provizorní ohradě. Neozbrojení muži vybavení pouze holemi se postavili kolem nich. Vše obklopily vozy a nosítka, za nimiž stáli bojovníci s meči, kopími a sekerami, a jízda, zatím ukrytá před zraky všech. Před vozy zaujali své pozice lučištníci se štíty. Horcko a zvířený prach se mísily s napjatým tichem. Bintaja zahlédla, jak král posílá část jízdy pryč. Proč? Jedou snad pro posily? Ale kam? Počet nájezdníků na obzoru se zdvojnásobil. Stáli v oblouku jako divocí psi, mlčky pozorující svou kořist. Zdálo se, že váhají. Ne tak král. Jakinel byl od počátku odhodlán je zničit pro jejich drzost vůbec se ukázat, pro tu nesnesitelnou opovážlivost vyhrožovat. Náhle jeden z nepřátel pozdvihl kopí na znamení k útoku a všichni vyrazili kupředu. Jezdci na malých koních se řítily kamenitou plání jako dravá vlna, která s sebou bere vše. Oblaka prachu se blížila k nehybné karavaně a všech uprostřed kruhu se zmocňovala hrůza.

Bintaja měla strach, jaký dosud nezažila. Hrozba byla příliš blízko a příliš viditelná. Za mohutnými hradbami Uruku se cítila bezpečněji než ve volné krajině s hrstkou mužů z jedné a s mečícím stádem z druhé strany.

„Lučištníci!“ ozval se králův rozkaz.

Hned nato Pelet vydal jeden a pak druhý povel. Hvizd letících šípů protal vzduch. Další rychlý povel a ševelící mračno se znovu vzneslo k obloze. Bintaja na Jakinela viděla a nemohla od něj odtrhnout oči. Seděl vzpřímeně na svém koni a soustředěným pohledem sledoval, kolik šípů nalezlo svůj cíl. Chladný klid, jenž z něj vyzářoval, ji přiváděl v obdivný úžas. Kolik jen tváří má její král...

„Jízda!“ ozval se znovu jeho hlas a před kruhem za lukostřelci se vmžiku vynořil široký zástup jezdců v čele s Peletem. Vyrázili vstříc vlně nájezdníků, jakmile lučištníci vystřelili poslední smršť šípů. Jezdci se řítili tryskem. Zteč. Vlna nepřátel se roztránila. Část z nich se prodrala bitevní vřavou a zaútočila na karavanu chráněnou pěšáky vedenými Jakinelem. Zbraně do sebe narážely a jejich třeskot byl ohlušující. Dunivé rány seker narážejících do štítů se mísily s drnčením kopí a divokým křikem. Skupinka nájezdníků se probíla hlouběji do kruhu. Bintaja jasně viděla, jak míří k ní. Nebylo kam se skrýt, ani se nešlo protlačit mezi kozami hlouběji do kruhu. Prázdnou ruku v ní vyvolávalo paniku. Bojovníci královské gardy zaujali pozice a snažili se odrazit nenadálý útok nepřátel. Sutů byl sice Bintaje nejbližší, přesto jí připadal neskutečně vzdálený. Šlachovitý Sutejec s kozí bradkou pronikl obranou téměř až k ní a přehodil přes ni lano. Vmžiku měla paže stažené k tělu. Ještě pár kroků a má ji. Vyděšená sebou zmítala jako polapené divoké zvíře. Muž škubl silně provazem, až upadla. Snažila se vstát, když se jí na rameni roztrhl přišlápnutý šat a uvolnila se spona poutající záplavu jejích vlasů. Sutejec nad ní na okamžik stanul v dychtivém úžasu. Bintaje se drala na rty kletba. Než však stačila cokoliv říct, pustil válečník lano. Padl na

kolena a skulil se tváří k zemi vedle ní. Za ním se vynořil Sutuův obrys. Vytáhl ze zad mrtvého kopí, odvrátil se od ní a pokračoval v boji. Bintajin svět se v tu chvíli propadl do tmy a její tělo se v mdlobách svezlo vedle mrtvého Sutejce.

Bitva pokračovala. Zdálo se, že ani jedna strana není v převaze. Pelet zatroubil přerývavě na roh. Zvuk rohu se vrátil v ozvěně a krátce nato se objevili jezdcí ze zálohy. Přihnali se jako vítr a sevřeli loupeživou hordu z obou stran. Nájezdníci se začali pokoušet o útěk. Netrvalo dlouho a dravé výkřiky i rány zbraní pozvolna ustávaly.

„Bintajo, Bintajo! Prober se!“ Královna otevřela oči. Jakinel se nad ní skláněl a v rukou držel provaz, který z ní sňal. Jeho zašpiněná tvář byla ustaraná. „V pořádku?“ ujišťoval se, spíš než ptal.

„Snad ano,“ odpověděla s námahou při pohledu na jeho zkrvavený šat. Zachvěla se.

„Už je dobře. Jsi v bezpečí,“ řekl konejšivě a pohladil ji po odřené tváři. „Postarej se o královnu!“ křikl příkře na Sutua. Pak sebral meč a vyhoupl se do sedla.

Sutu pomohl Bintaje vstát, podpíral ji a chtěl odvést do jednoho z vozů, zarazila ho.

„Sutu, Sutuu,“ zaskučela. Eunuch k ní upřel veškerou pozornost. „Sutu, já krvácím...“ Oči se jí zalily slzami.

„Jsi zraněná?“ ptal se a prohlížel si ji ze všech stran.

„Nejsem..., krvácím... poprvé od svatby...“

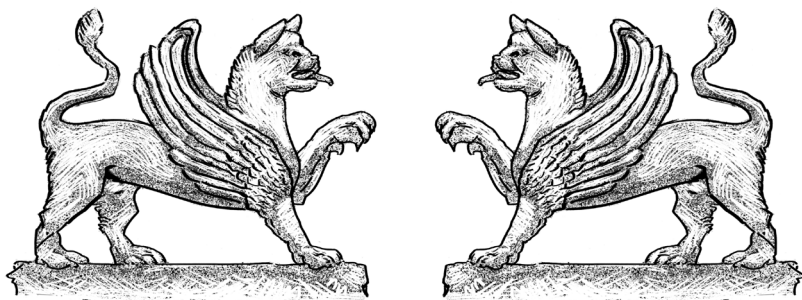
Sutuovi jí bylo líto. Měl chuť ji pevně obejmout, přitisknout k sobě a hladit po vlasech. Opatrně ji vzal do náruče a posadil na nejbližší vůz. Sotvaže byl postaven malý stan, skryla se uvnitř, a dokud nemusela, nevyšla a každého od sebe odháněla.

Nad bojištěm se ozval králův věčný hlas. Velel k ošetření raněných, posbírání kořisti a zaopatření padlých. Ztráty na Jakinelově straně byly výrazně menší než na sutejské, přesto měl pocit, že jsou větší, než měly být. Kde udělal chybu? Znovu a znovu vedl v myšlenkách

obranu proti prudké síle nájezdníků, dokud jeho mysl nestvořila obraz dokonalého vítězství s minimálním počtem padlých na jeho straně a beze ztrát na majetku, protože Sutejcům se podařilo odehnat část stáda. A zatímco přemýšlel, snesli služebníci na hromadu zbraně padlých nepřátel. Jakinel je přelétl pohledem. Většina z nich byl jen vzácný materiál, který bude v Gebalu roztaven.

Den se přehoupl do druhé poloviny. Bylo třeba pohřbít padlé. Služebníci vyhloubili širokou jámu a uložili do ní mrtvé zahalené do plášťů, zatímco pobité nepřátele nakupili na jednu velkou hromadu, kolem níž Pelet vyryl kopím kruh. Vzniklou brázdu vysypal sádrou, mumlaje přitom zaříkání, aby je duše zemřelých Sutejců nepronásledovaly. Když byl hotov, přidal se k pohřbu spolubojovníků a vršil s ostatními na hrob hlínu a kamení. Za zpěvu pohřebních písní rozkázal král rozžehnout v každém rohu mohyly ohně. Pronesl poslední slova chvály o odvaze a udatnosti a vyslovil přání, aby každého z padlých bohové laskavě přijali a šeol jim byl dobrým místem. Nakonec obětoval smírčí a děkovnou oběť bohům.

Soumrak a zápach krve přilákal supy a šakaly. Vyčkávali, až se zdecimovaný průvod vydá na cestu, osvětlenou toliko ubývajícím měsícem na bezmračné obloze. Zastavili až po půlnoci, aby si lidé i zvířata odpočinuli. Do Gebalu zbývaly dva týdny cesty.

Gebal

Karavana vjela do širokanského údolí lemovaného vysokými horami, na jejichž vrcholcích ještě ležel sníh. Svahy byly porostlé silnými cedry, vznešenými platany, vysokými borovicemi a cypřiši, zatímco v nižších polohách a v dolině se oko poutníků těšilo pohledem na olivovníky, vavříny, jalovce a mohutné duby, z nichž ne jeden obzvláště vzrostlý byl ovesen dárky v podobě keramických přívěsků, cinkajících jeden o druhý. V blízkosti řeky, která tudy protékala, rostly štíhlé topoly, křehké břízy, jasanů i javorů a také lísky, z jejichž lehkého větvení si vesničané zhotovovali krosny. Lidé na úbočích obrácených na jih zakládali vinice, kdežto na protilehlých stráních se potulovali malí pasáči se stády koz či ovcí. Vesnice střídala vesnice a mezi nimi se na svých polích a v sadech lopotili rolníci. Zprvu na průchod Gebalanů hleděli se značnou nedůvěrou. Když však seznali, že průvod není válečný a chová se mírumilovně, ochotně měnili chléb a ovoce za skot a brav. Cesta údolím trvala téměř celý týden a Bintaje připadalo, že právě zde, v blízkosti hor, v široké kvetoucí kotlině, je ráj na zemi. Stará vyprávění se mýlí, pomyslela si, ráj není na ostrově Dilmun, ale zde na Libanonu, protože na světě nemůže být nic líbeznějšího. Jakinel spatřil její okouzlený výraz v pobledlé tváři a naklonil se k ní: „Z druhé strany vypadají hory ještě majestátněji. Uvidíš na ně z terasy mého paláce. Když padne na Gebal mlha, je vidět pouze posvátná Mléčná hora.“

„Mléčná hora?“

„Ano. Její vrchol zůstává celý rok bílý, pod sněhem.“

Sníh. Vždycky si jej přála vidět. Musí to být nádhera, opravdová mrazivá krása. „V Gebalu sněží?“ zeptala se plna naděje.

„Ne. Tam jen prší. V horách sněží.“

Cestu údolím a hlubokými soutěskami vystřídal pochod přes horské hřebeny a náhorní plošiny. A pak, zcela náhle a nečekaně, se před nimi vyloupl Gebal, vzdálený den cesty. Sešli z hor a utábořili se v nížině.

„Toto je má země,“ pronesl hrdě Jakinel směrem k Bintaje a rozmáchlým gestem ukázal na město a jeho široké okolí včetně východní strany hor.

„Je tu pěkně,“ odpověděla mu popravdě, ale spíše než ke Gebalu upírala zrak k horám.

Druhý den časně ráno vyrazili znovu na cestu, aby kolem poledne dorazili do města obklopeného vysokými mohutnými hradbami, za nimiž vykukovaly vzdálené věže Jakinelova paláce, vypínajícího se nad mořem jako pevnost. Karavana se blížila k městu z jihovýchodu a v krátkém čase dosáhla hlavní brány, již střežili dva kamenní býci. Lidé v ulicích mávali palmovými ratolestmi, ze střešních teras bíle omítnutých domů se sypalo kvítí a vůkol se ozývaly radostné výkřiky vítající krále. Na náměstích hrála hudba a zněl zpěv oslavující vladaře Gebalu a ctnosti nové královny. Jakinel se tvářil vznešeně a vlídně zároveň, zatímco Bintaja, zahalená v závojích, těkala očima po městě, jako by jej už nikdy neměla spatřit a chtěla si z něj uchovat co nejvíce. Líbilo se jí, že sloužící po stranách průvodu rozdávají dětem ovoce z údolí, jak tu voní vzduch a jak bezedné je nebe nad ní. Než se však stačila nasytit tím pohledem, dospěli k branám palácového okrsku a ty se před nimi rozevřely dokořán jako široká ústa, jež zakrátko celý průvod pohltila. Zprvu zdánlivě prázdné a rozlehlé první nádvoří se vmžiku zaplnilo sloužícími, kteří připomínali vosy

vyrojivší se z hnízda, do nějž kdosi zaštoural klackem. Zanedlouho karavanu rozebrali, až z ní nezbylo téměř nic. Jen král s Bintajou projeli prvním nádvořím na druhé, kde se nacházel palác královské rodiny. Byl sice o dost menší než urucký, zato však stavěný z kamene a s podlahami vykládanými dubovým dřevem. Stěny chodeb zdobily malby a v pokojích vonělo cedrové ostění a nábytek. Ohromný dojem udělala na Bintaju okna obložená glazovanými dlaždicemi poskládanými do pestrobarevných mozaik, které dodávaly prostorám radostný podtón. Dům měl nejméně šedesát místností ve dvou podlažích. Vystoupali po vnitřním schodišti do prvního patra a prošli dlouhou chodbou až na úplný konec.

„Toto jsou tvé komnaty,“ řekl král a táhl ji za loket k oknu: „Pojď, tohle musíš vidět!“

Daleko za zelenou zahradou plnou stromů se rozprostíralo nekončící azurové moře, jehož hladina na horizontu splývala s nebem.

„Je to nádherné!“ vydychla.

„Že!“ zahlaholil více než spokojený jejím obdivem. Odmlčel se, aby pak dodal: „Nyní si odpočiň, má paní, a zabydli se. Až bude čas, pošlu pro tebe.“

Pokud si Bintaja myslela, že ho ještě týž den nebo snad ve dnech následujících uvidí, pak se hluboce mýlila.

Bintaja se rozhlédla po místnosti s oknem orientovaným do zahrad. Její nový domov vypadal příjemně. Než však stačila sečíst přidělené komnaty, objevila se drobná dvořanka. Představila se jako Šarriella a svižnou řečí začala Bintaje líčit, co má kde přichystané a že ve vedlejší místnosti se pro ni právě chystá lázeň a ať moc neatálí, aby jí voda nevystydla a ona se nenachladila, protože nevěsta s nudlí u nosu, to by nevypadalo zrovna vábně, a jak přece ví, ještě ji čeká potvrzení uruckého sňatku zde v Gebalu. Bintaja přemýšlela, kdy ta osoba vlastně dýchá, protože téměř nestačila sledovat neúnavný tok její řeči. A vzhledem k tomu, že jazyk Gebalu jí

nebyl zrovna vlastní, dalo se říct, že jí rozuměla jen část toho, co říkala, a to ještě tu část, kterou prokládala akkadskými výrazy. Přesto musela uznat, že s touto mladinkou dvorní dámou přišlo cosi občerstvujícího a zábavného a velmi jí vyhovovalo, že není třeba na nic reagovat, protože Šarriella si zjevně vystačila sama. Svůj výklad dívka s uhrančivýma očima, širokým úsměvem bezprostředních lidí a vlasy schovanými pod čepcem ukončila otázkou: „Řekni, má paní, není tomu tak?“

Bintaja se na ni usmála a odpověděla, aniž tušila, co vlastně potvrzuje: „Jistě.“

Nato Šarriella spustila další příval slov týkajících se dvora, ale pak si vzpomněla na chladnoucí lázeň a začala Bintaju znovu popohánět do vody s tím, že jak to tam chodí, jí poví příště. Navíc by se teď ráda, nebude-li paní nic namítat, přivítala s bratrem, který se vrátil z té jejich urucké štace.

„A kdo je tvůj bratr?“ zeptala se Bintaja.

„Velitel jízdy Pelet,“ odpověděla Šarriella.

„Skvělý muž,“ ocenila ho královna a před vnitřním zrakem se jí spojily jejich tváře v jednu. Jak si jen byli podobní! Šarriella se ztvářila potěšeně, rozloučila se a stejně rychle, jako se objevila, zase zmizela.

Bintaja přešla do místnosti, k níž dívka ukázala rukou, když hovořila o koupeli. Stály tam dvě služebné. Vlídně jim pokynula a poslala je pryč. Voda byla příjemně teplá a navozovala pocity slastného uvolnění a znovunabytí čistoty. Zavřela oči a vnímala jen křik racků a šumění moře. Teprve, když jí začalo být chladno, zanechala lázně. Jak krásné bylo po třech měsících na cestách cítit vlahý bezprašný vzduch a nerušeně rozjímat na měkkém loži. Usnula. Probudila se až k večeru, když ji ve stavu mezi spánkem a bděním vyrušila komorná jemným zakašláním. Ohlásila, že je tu pan Zarpija a žádá ji o slyšení. Upravila Bintaje šaty a vlasy a pokynula jí směrem k sousední

místnosti. Vedla ji pak ještě dál až do síně vypadající jako malý trůnní sál. Královna se posadila na křeslo s vysokým opěradlem, za nímž bylo okno, aby jí nikdo neviděl do tváře.

„Královno Bintajo, dovol mi vstoupit a promluvit s tebou.“ Ve dveřích stál starší muž s bíle prokvetlým vlnitým vousem a mžoural vodově modrýma očima směrem k Bintajině siluetě. Byl jí nepříjemně povědomý, ale nemohla si vzpomenout, kdy a kde jej viděla.

„Kdo jsi?“ zeptala se.

„Zarpija, králův učitel, rádce, hvězdopravec a ranhojič, má paní. Byl jsem v Uruku před více než rokem, hovořili jsme spolu.“

„Ach ano, už si vzpomínám. Buď mi vítán,“ pravila a v mysli jí vytanul zapomenutý obraz, kdy se Zarpija až nestydatě snažil zjistit, jaké má zuby, když si ji prohlížel v paláci jejího otce.

„Dovol, abych tě seznámil s tím, co tě čeká v příštích dnech. Měla bys vědět, jak proběhne svatební slavnost zde, v Gebalu.“ Pak hovořil o tom, že se sňatek bude skládat z několika částí, jež důkladně probevou a nacvičí v následujících dnech. Vzhledem k tomu, že královna pochází z dalekého Uruku, a tudíž není možné, aby si pro ni král dle zvyklosti přišel do otcovského domu, je vůlí krále, aby se Bintaja přesunula den před svatbou do Zarpijova venkovského sídla. Následující den se bude konat obřad před branami města, kde na obdělávaném poli proběhnou patričné oběti. Třetí den vstoupí do města a odeberou se do Baalova chrámu na Velkém náměstí. Čtvrtý den se svatba přesune do palácového okrsku ke hrobům králů a v dalších třech dnech budou konány oběti bohům a předávány dary.

„Po skončení obřadu v hrobce králů,“ uzavřel Zarpija, „se seznámíš s královnami Meri-Amún a Daniti. Jsi jim svým postavením podřízena.“

„Řekni mi, prosím, o královnách Meri-Amún a Daniti.“

„Meri-Amún je neteř egyptského krále, je hrdá a sličná, až se dech tají. Je také velmi chytrá a bystrá. Král ji nesmírně miluje a její hlas